

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 330/2020-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 30. júna 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a Miloša Maďara predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Romanom Fulkom, Podtatranského 2, Košice, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. a) a ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6 Tos 29/2019 z 23. októbra 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého uznesenia a sťažnostná argumentácia sťažovateľa

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) bola 3. marca 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]

k obmedzeniu osobnej slobody s'azovateľa väzbou. Okresný súd Prešov v označenom uznesení zároveň uviedol, že s'azovateľovi nič nebráni adresovať žiadosť o započítanie väzby a trestu príslušnému súdu, t. j. Okresnému súdu Košice I.

5. S'azovateľ podal proti uzneseniu okresného súdu s'ťažnosť, v ktorej namietal, že Okresný súd Prešov si mal od Okresného súdu Košice I vyžiadať súdny spis a sám rozhodnúť o započítaní.

6. Krajský súd napadnutým uznesením rozhodol tak, že s'ťažnosť zamietol. Rovnako ako okresný súd konštatoval, že zákonné dôvody na započítanie väzby v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 4 T 75/2013 neboli splnené.

7. S'azovateľ pred ústavným súdom namieta, že povinnosťou Okresného súdu Prešov a Krajského súdu v Prešove bolo v zmysle § 45 ods. 1 Trestného zákona započítať mu do aktuálne vykonávaného trestu aj dobu strávenú vo väzbe a výkone trestu odňatia slobody v konaní vedenom na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 7 T 10/2005 (v trvaní „okolo 44 mesiacov“).

8. S'azovateľ v závere svojej ústavnej s'ťažnosti tvrdí, že od ústavného súdu „očakáva... vyriešenie otázky príslušnosti súdu a tento záver bude rešpektovať“.

9. S'azovateľ vzhľadom na uvedené navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné práva [REDAKOVANÉ] na osobnú slobodu, práva na spravodlivé súdne konanie a súdnu ochranu podľa čl. 17 ods. 2 a čl. 46 ods.1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 1 písm. a), ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Prešove zo dňa 23. októbra 2019 sp. zn. 6Tos 29/2019-1275 boli porušené.

2. Uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Tos 29/2019-1275 zo dňa 23. októbra 2019 zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Prešove na ďalšie konanie.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva náhradu trov právneho zastúpenia...“

II.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská

10. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

11. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

12. Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon...

13. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

14. Podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom:

a) zákonné uväznenie po odsúdení príslušným súdom

...

15. Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

16. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

17. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

18. Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

19. Z § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je okrem iného posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ako aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05).

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

20. Sťažovateľ pred ústavným súdom namieta, že Okresný súd Prešov mu do aktuálne vykonávaného trestu mal v zmysle § 45 ods. 1 Trestného zákona započítať aj dobu strávenú vo väzbe a výkone trestu v konaní vedenom na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 7 T 10/2005 a že Krajský súd v Prešove mal toto jeho pochybenie napraviť. Zároveň sa domáha, aby ústavný súd rozhodol o príslušnosti súdu, ktorý má v otázke tohto započítania rozhodnúť, a teda, či je to Okresný súd Prešov (ako to tvrdí sťažovateľ), alebo Okresný súd Košice I (ako to uviedol Okresný súd Prešov).

21. Ústavný súd hneď na úvod opätovne zdôrazňuje, že je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Ústavný súd nie je súdom tretej či štvrtej inštancie preskúmajúcim správnosť či zákonnosť rozhodnutí všeobecných súdov, čoho sa sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti v skutočnosti domáha, resp. ktorý ústavný súd do takejto pozície nadriadeného súdu stavia.

22. Úlohou ústavného súdu založenou na princípe subsidiarity (čl. 127 ods. 1 ústavy) nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

23. Podľa názoru ústavného súdu nemožno výklad ustanovenia § 45 Trestného zákona Krajským súdom v Prešove (pozri body 4 a 6 tohto uznesenia) v okolnostiach tejto

veci a s ohľadom na námietky sťažovateľa prezentované v jeho ústavnej sťažnosti považovať za prejav svojvôle, keď by sa Krajský súd v Prešove natoľko odchyľil od jeho znenia, že by zásadne poprel jeho účel a význam (k tomuto pozri aj uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Tost 22/2013 a sp. zn. 3 Tost 42/2012, rovnako uznesenie ústavného súdu II. ÚS 438/2013).

24. Ústavný súd ďalej konštatuje, že jeho úlohou ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti v takejto situácii vznesenia námietky porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť podľa dohovoru nie je rozhodnúť o tom, ktorý zo sťažovateľom označených okresných súdov je príslušný rozhodnúť o jeho návrhu, ale presvedčiť sa, že sťažovateľ má možnosť obrátiť sa so svojou žiadosťou o započítanie na (nejaký, konkrétny) súd a že tento má právomoc o tomto jeho návrhu (meritórne) rozhodnúť.

25. Z okolností tejto veci vyplýva, že taký súd existuje (Okresný súd Košice I) a že sťažovateľ bol naň v uznesení okresného súdu priamo odkázaný.

26. Ústavný súd na záver dopĺňa, že z pohľadu ochrany sťažovateľa pred neoprávneným zásahom do jeho základného práva na osobnú slobodu podľa ústavy a jeho práva na slobodu a bezpečnosť podľa dohovoru by ústavnoprávny problém mohla predstavovať situácia, keď by sťažovateľ podal na Okresnom súde Košice I ďalší takýto návrh na započítanie väzby a trestu a tento súd by o ňom meritórne nerozhodol. V takejto situácii by sa označené práva sťažovateľa, resp. ich ochrana mohli stať iba čisto formálnymi či „teoretickými a iluzórnymi“, v dôsledku čoho by sa stával zásah ústavného súdu v danej veci opodstatneným. Nič podobné však v tomto prípade zo strany sťažovateľa tvrdené nebolo, o to menej to bolo preukázané.

27. Ústavný súd vzhľadom na uvedené ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

28. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. júna 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu